

Arbeids- og sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Deres referanse
16/2002

Vår referanse
16/01040-2/HTE

Dato
16.09.2016

Høringsuttalelse - Forslag til endringer i arbeidsmiljølovens regler om varsling - Arbeids- og sosialdepartementet

Vi viser til høringsbrev av 20. juni 2016, med høringsfrist 1. oktober 2016.

Departementet foreslår blant annet å utvide virkeområdet for varslingsreglene til også å gjelde innleide arbeidstakere (forslagets § 2 A-1), å klargjøre hvilke virksomheter som omfattes av plikten til å utarbeide rutiner for varsling (forslagets § 2 A-3), og å gi tilsynsmyndigheter og andre offentlig myndighet plikt til å holde arbeidstakers identitet hemmelig (forslagets § 2 A-4).

Forslagene til endring i arbeidsmiljøloven vil i sum innebære en styrking av varslervernet i Norge. Datatilsynet er positive til at varselvernet styrkes og vil knytte noen korte kommentarer til noen av forslagene.

Forslagets § 2 A-3

Departementet har bedt om innspill om hvor grensen på antall ansatte bør ligge for at plikten til å utarbeide rutiner for varsling skal inntre. Departementet har i forslaget satt grensen på 10 ansatte, noe som innebærer at ca. 60 000 virksomheter vil være omfattet av plikten, jf. statistikk fra SSB. Departementet presiserer at de innleide arbeidstakerne skal telles med i denne terskelverdien. Etter gjeldende rett plikter arbeidsgiver å innføre slike rutiner *dersom forholdene i virksomheten tilsier det*, jf. § 3-6.

Hensikten med å hekte plikten til antall ansatte er for å klargjøre når og om plikten til å utarbeide rutiner for varsling skal inntre, samt et ønske om å gå bort fra dagnes mer skjønsmessige lovtekst. En klar og entydig grense vil i så måte føre til mindre usikkerhet, men kan på den andre siden føre til en mer rigid regel som tidvis kan pålegge virksomheter plikter som ikke anses påkrevd.

Departementet opplyser at varslingsrutiner generelt synes å være et svært effektivt virkemiddel for å skape et godt yrings- og varslingsklima i en virksomhet. Datatilsynet deler dette syn, og har ingen innvendinger mot den foreslåtte grensen. Det er imidlertid noe uklart om grensen på 10 ansatte representerer en utvidelse eller innskrenkning fra dagens pliktsubjekter.

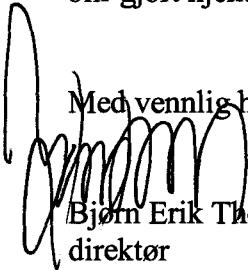
Forslagets § 2 A-4

Varsling til tilsynsmyndigheter eller andre offentlige myndigheter vil alltid regnes som forsvarlig, jf. arbeidsmiljøloven § 2-4 andre ledd. Datatilsynet registrerer at enkelte forvaltningsorganer allerede har særlovgiving¹ som pålegger dem taushetsplikt om varslers identitet. En slik ad hoc regulering kan gjør kildevernet lite forutberegnelig for varslere, siden en videresending av et varsel mellom samarbeidene forvaltningsorganer vil medføre at varslers identitet blir behandlet etter ulike taushetspliktsregler. Tilsynet kan ikke se at det foreligger vektig grunner for at enkelte organer skal ha særregulering om taushetsplikt og ikke andre.

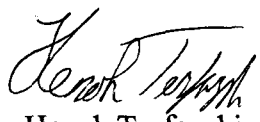
Datatilsynet erfarer jevnlig at potensielle varslere avstår fra å varsle i frykt for represalier, når tilsynet ikke kan garantere at vedkommendes identitet blir holdt skjult. Arbeidstakere blir i slike situasjoner henvist til å varsle anonymt, noe som ikke er en ønskelig situasjon, siden anonyme varsler som regel er mindre konkrete og erfaringsmessig mindre pålitelige. Ved anonyme varsler mister forvaltningsorganet også muligheten til å kunne ta kontakt med varsleren i ettertid, noe som ofte er ønskelig. Det er derfor grunn til å tro at det offentlige går glipp av varslinger, fordi tilsynsmyndigheter eller andre offentlige myndigheter ikke har lovgivning som pålegger dem taushetsplikt om varslers identitet.

Datatilsynet støtter av den grunn departementets vurdering om at det bør innføres like regler om kildevern for alle offentlige virksomheter som mottar varsler fra arbeidstakere om kritikkverdige forhold. Datatilsynet deler videre departementets syn på at den det varsles om blir tilstrekkelig ivaretatt når vedkommende får innsyn i innholdet i varselet. Det forutsettes at et slikt innsyn kan gjennomføres uten at varslers navn eller andre identifiserende opplysninger blir gjort kjent.

Med vennlig hilsen

Bjørn Erik Thon
direktør

Henok Tesfazghi
seniorrådgiver

Kopi: Kommunal- og moderniseringsdepartementet
v/Statsforvaltningsavdelingen
Postboks 8112 Dep, 0032 OSLO

---

¹ Ref. arbeidsmiljøloven § 18-2, konkurranseloven § 27 og luftfartsloven kapittel 12.